

RJEČNIK PRAVNIH POJMOVA

POJAM	ZNAČENJE	PRIMJER
Amnestija	Opraštanje kazne za počinjeno krivično djelo ili osobađanje od krivičnog gonjenja koje propisuje zakonodavna vlast.	Amnestija za izbjegavanje vojne obaveze.
Branilac	Advokat kojeg osumnjičeni/optuženi bira po vlastitom izboru ili su im dodijeljeni po službenoj dužnosti ako su ispunjeni zakonski uslovi.	
Direktno ispitivanje	Ispitivanje svjedoka ili vještaka od stranke koja je pozvala tog svjedoka ili vještaka	
Dokaz	Svi materijali koje stranke u krivičnom postupku iznose u svoju korist ili na štetu druge strane.	Iskazi svjedoka i vještaka, video zapisi, fotografije, predmeti sa mjesta zločina, rekonstrukcije.
Drugostepeni sud	Sud koji odlučuje o žalbi na prvostepeni sud.	Kantonalni/okružni sud za odluke općinskog/osnovnog suda. Vrhovni sud za odluke kantonalnog/okružnog suda.
Fizičko lice	Svaki pojedinac sa pravima i obavezama granantovanim ustavom.	
Glavni pretres	Postupak pred sudom gdje optužba i odbrana iznose dokaze na osnovu kojih sudije pojedinac/sudsko vijeće donose presudu.	Suđenje - dokazni postupak, saslušanje svjedoka i vještaka, presuda.
Imunitet	Poseban status koji se dodjeljuje određenim osobama na osnovu kojeg ne podliježu krivičnom gonjenju ni krivičnoj odgovornosti u tačno utvrđenim okolnostima.	Sudijski imunitet, diplomatski imunitet, imunitet od samooptuživanja.
Isprave	Dokumenti kojima se potvrđuje identitet ili svojstvo određene osobe ili predmeta.	Lična karta, pasoš, vozačka dozvola, policijska legitimacija.

Istražni postupak	Skup aktivnosti usmjerenih na otkrivanje činjenica o krivičnom djelu i njegovom izvršitelju kroz prikupljanje dokaza.	Uviđaj, ispitivanje svjedoka i vještaka, prikupljanje izjava, nadzor objekata i osoba, snimanje objekata i osoba.
Krivična odgovornost	Subjektivno svojstvo izvršitelja krivičnog djela zbog kojeg mu se to djelo može staviti na teret, a sastoji se od svijesti i namjere.	
Krivični postupak	Skup procedura i aktivnosti nadležnih organa i subjekata pravosuđa vezanih za procesuiranje određenog krivičnog djela.	Prijava krivičnog djela, istraga, glavni pretres.
Krivično-procesne radnje	Radnje u krivičnom postupku	Ispitivanje, uviđaj, rekonstrukcija.
Maloljetni izvršitelj krivičnog djela	Osoba koj je u trenutku izvršenja krivičnog djela imala između 14 i 18 godina starosti.	
Nadležna institucija	Institucija koje je ovlaštena da postupa u krivičnom postupku u vezi određenog slučaja.	Nadležni sud, nadležno tužilaštvo, nadležna policijska uprava.
Nalaz vještaka	Zaključak analize i ispitivanja stručnjaka koji su pozvani da daju iskaz kao vještaci u određenom slučaju.	
Nalog	Dokument kojim sud odobrava neku radnju na zahtjev nižeg organa, bez kojeg tražena radnja nije dozvoljena.	Nalog za pretres, nalog za lišavanje slobode, nalog za vršenje video nadzora, nalog za oduzimanje predmeta.
Obrazac	Formular koji se popunjava u određenu svrhu u krivičnom postupku.	
Optuženi	Osoba za koju je nakon provođenja istrage podignuta i potvrđena optužnica.	
Optužnica	Dokument u kojem tužilac navodi krivično djelo, njegovog izvršioca i dokaze prikupljene u toku istrage i predaje nadležnom sudiji za prethodni postupak.	
Organ starateljstva	Institucija ili organizacija koja se bavi socijalnim radom i štiti	Centar za socijalni rad, socijalni radnici, psiholozi.

Osumnjičeni	interese maloljetnika. Osoba za koju postoji osnov sumnje da je počinila određeno krivično djelo, o kojem tužilaštvo vodi istragu.	
Oštećeni	Lice koje je oštećeno krivičnim djelo.	Vlasnik automobila koji je ukraden, vlasnik kuće koja je obijena, osoba koju je udario pijani vozač.
Ovlaštena službena lica	Zaposlenici policije, tužilaštva ili druga lica kojima tužilac nalaže izvršenje određenih radnji u toku istražnog postupka.	Policajac, forenzičar, medicinski djelatnik.
Podnesak	Pojedinačni dokument koji jedna od stranaka u krivičnom postupku dostavlja tužilaštvu ili sudu u okviru krivičnog postupka.	Zahtjev, molba, prigovor, optužnica, koncept odbrane, pismena izjava svjedoka, žalba, odgovor na žalbu.
Pouke optuženom	Uputstva sudije optuženom prije početka glavnog pretresa o pravima i obavezama.	
Pravni lijek	Postupci protiv presude u određenom slučaju.	Žalba, ponavljanje postupka, izmjena i ukidanje rješenja, zahtjev za zaštitu zakonitosti.
Pravno lice	Institucije, kompanije i organizacije koje nakon registracije dobijaju određena prava i obaveze po zakonu.	Javna komunalna preduzeća, banke, udruženja građana.
Predmet	Slučaj koji se nalazi pred sudom .	
Presuda	Odluka suda kojom se konačno rješava određeni slučaj i izriču sankcije.	Oslobađajuća presuda, uslovna presuda, presuda kojom se optuženi proglašava krivim i osuđuje na određenu kaznu.
Pretres	Neposredan pregled objekata, predmeta i osoba od strane ovlaštenih službenih lica u vezi određenog krivičnog djela.	Pretres stana, pretres poslovnog prostora, pretres osobe, pretres kofera, pretres vozila.
Prigovor	Izražavanje neslaganja sa određenim postupkom ili izjavom u krivičnom postupku, u skladu sa zakonom	Prigovor o nenadležnosti, prigovor o nezakonitosti dokaza, prigovor o nedostacima u optužnici.
Prvostepeni sud	Sud koji prvi odlučuje o određenom slučaju.	Općinski/osnovni sud za krivična djela za koja je

		propisana novčana kazna ili kazna zatvora do 10 godina. Kantonalni/okružni sud za krivična djela za koja je ropisana kazna zatvora duža od 10 godina.
Rješenje	Odluka suda o određenom pitanju u toku glavnog pretresa koje ne može ili ne mora čekati konačnu presudu.	Rješenje o spajanju postupka, rješenje o razdvajanju postupka, rješenje o odlaganju saslušanja, rješenje o isključenju branitelja.
Spisi slučaja	Skup dokumenata i podnesaka vezanih za određeni slučaj.	
Stranke u krivičnom postupku	Suprotstavljene strane u krivičnom postupku koje na glavnom pretresu zastupaju svoja prava i interese.	Optužba i odbrana.
Subjekti krivičnog postupka	Sve nadležne institucije i pojedinci koji učestvuju u krivičnom postupku.	Policija, tužilaštvo, sud, tužilac, policajac pojedinac, osumnjičeni/optuženi, branilac, sudija pojedinac, sudsko vijeće, svjedok, vještak.
Sugestivna pitanja	Pitanja koja u sebi sadrže željeni odgovor. Nisu dozvoljena u direktnom ispitivanju.	„Optuženi je bio vidno pijan i nema sumnje da je sebe doveo u takvo stanje, je li tako?“
Svjedok	Osoba čiji iskaz o ličnom saznanju u istrazi ili na glavnom pretresu služi kao dokaz o činjenicama slučaja.	Slučajni prolaznik. očevidac, oštećeni, žrtva, optuženi, bilo koje lice koje je upoznato sa činjenicama slučaja ili koje je povezano sa sučajem.
Tužilac	Predstavnik tužilaštva koji provodi istragu, podiže optužnicu i predstavlja stranu optužbe na glavnom pretresu.	
Tužilaštvo	Pravosudna institucija koja se bavi krivičnim gonjenjem za krivična djela koja otkriva samostalno ili na osnovu prijave građana ili policije.	
Unakrsno ispitivanje	Ispitivanje svjedoka ili vjštaka od stranke koja nije pozvala tog svjedoka ili vjštaka	
Uračunljivost	Sposobnost osobe da odlučuje o svojim postupcima i razumije	

Uviđaj	njihove moguće posljedice. Postupak koji provode policija i tužilaštvo na licu mjesta počinjenja krivičnog djela radi prikupljanja podataka i dokaza o krivičnom djelu i njegovom izvršiocu.	Prikupljanje predmeta, fotografiranje, pravljenje video snimaka, rekonstrukcija, analiza pronađenih supstanci, uzimanje iskaza očevidaca.
Vještak	Osoba koja posjeduje određeno stručno znanje o nekoj oblasti i čiji iskaz služi kao dokaz o činjenicama slučaja.	Doktor, psiholog, psihijatar, sociolog, arhitekta, inženjer, ekonomista.
Zastara	Nemogućnost da se sudi o određenom slučaju zbog protoka zakonski određenog vremenskog perioda.	
Zavodske mjere	Sankcije za maloljetnik koje izriče sud, a koje se izvršavaju u posebnim ustanovama .	Maloljetnički zatvor, kazneno-popravni dom, centri za socijalni rad, posebna savjetovališta.